

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRIJE ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, AVTOMATIKO IN ELEMENTE, KRANJ

Ob prazniku republike

29. november 1943. leta ... V srcu okupirane Evrope vstaja nova država. Vstaja v krvi, bojih in ruševinah. Zaganjajo se vanjo od vseh strani; streljajo, divjajo in požigajo.

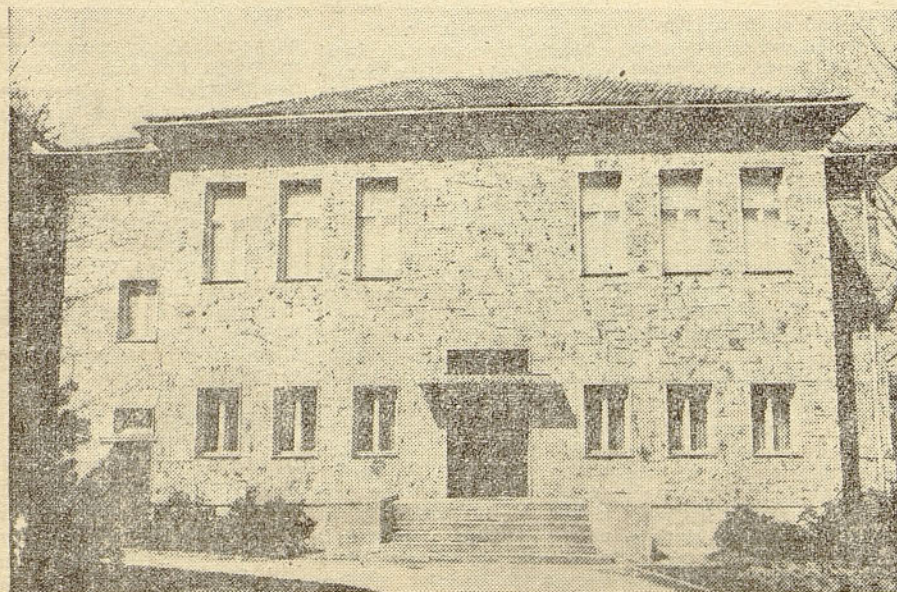
29. novembra 1943. leta so bili v starodavnem bostanskem mestu Jajcu postavljeni temelji današnje socialistične republike Jugoslavije.

Maja 1945 leta se je končala druga svetovna vojna. Zasijala je težko in bolečimi žrtvami priborjena svoboda. Zasijala je v polnem čaru cvetoče pomladi, polne nad, hrepenenj in ljubezni. Zasijala je najlepša pomlad stoletja.

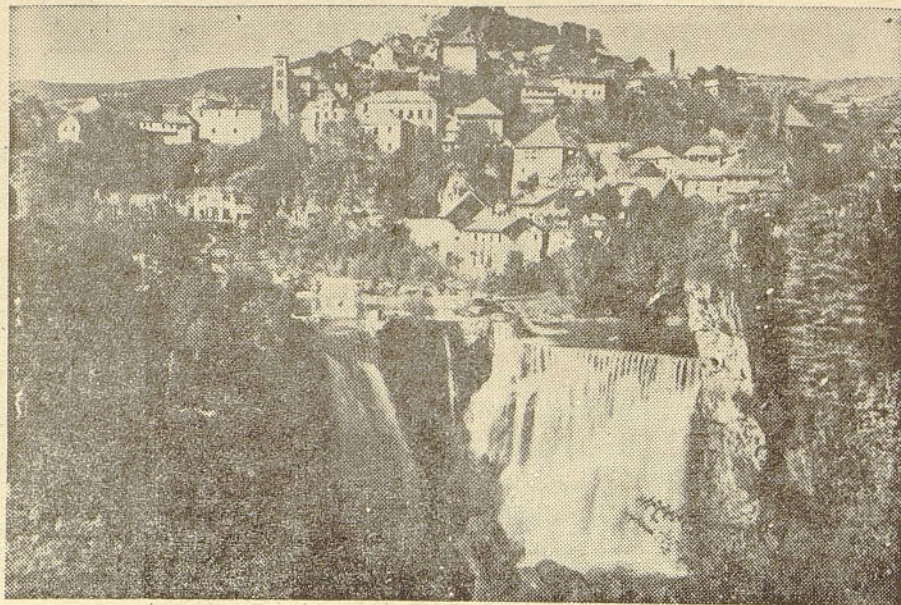
Tako težko priborjena pomlad je odprla naša srca, okrepila našo voljo in nam dala nove sposobnosti. »Obnova domovine!« je bilo naše geslo. Gospodarstvo je kljub ogromnim težavam krenilo na začrtano pot. Sproščene so bile človekove zmogljivosti.

S krepitvijo samoupravljanja, s prenašanjem odločanja na proizvajalca, so se po letu 1950 bistveno menjali proizvodni odnosi, zdajšnja gospodarska reforma pa vodi našo družbo v kvaliteto — novo obdobje.

Minula vojna nam je vsadila geslo: »Nikoli več vojne!« — Nekateri državniki v svetu so na to geslo pozabili. Nič več ne slišijo oz. nočejo slišati klica milijonov, ki hočejo živeti v miru. Naši narodi se z agresivnostjo niso in ne morejo strinjati, kajti naša nova domovina je zrasla iz muke trpljenja in žrtev milijonov ljudi. Ob spominu na 24-letnico zgodovinskega sklepa v Jajcu, ko so bili 29. novembra 1943. leta postavljeni temelji današnje Jugoslavije, ki sloni na bratstvu in enotnosti jugoslovanskih narodov — je prav, da nas misel o nujnosti miru na svetu spremlja vedno in povsod.

V tej stavbi je bilo 29. novembra 1943 zgodovinsko zasedanje v Jajcu. Zda je v notranjih prostorih muzej AVNOJ

Tam, kjer reka Pliva pada čez prekrasen slap v šumeči Vrbas, stoji starodavno mesto Jajce, kjer so bili 29. novembra na zasedanju AVNOJ postavljeni temelji današnje federativne socialistične republike Jugoslavije

Izvajanje reelekcije je sestavni del prizadevanj za uresničevanje družbene in gospodarske reforme

Upravni odbor združenega podjetja je na svoji seji dne 8. 11. 1967 med drugim sprejel tudi sklep, s katerim opozarja organe upravljanja v nekaterih naših organizacijah na razpise direktorskih mest. Prihajamo torej do tako imenovane reelekcije direktorjev, ki je uzakonjena že z našo ustavo. Vsekakor je reelekcija eden izmed faktorjev nadaljnega razvijanja tako družbeno-političnega kot družbeno-ekonomskega sistema.

O reelekciji, ki stoji pred rezultati izvajanja reforme gospodarskih organizacij, kot o važni nalogi pri izvajanju naše družbene in gospodarske reforme, je razpravljala tudi Mestni komite ZKS. Ljubljana. V tej razpravi so bile iznešene zelo tehtne misli in sprejeta jasna stališča do teh vprašanj; zato v izveščku objavljamo to razpravo, kakor tudi stališča, ki so bila sprejeta o vprašanju reelekcije.

Izvajanje reelekcije je sestavni del prizadevanj za uspešno uresničevanje družbene in gospodarske reforme. Čeprav se kažejo prvi

rezultati izvajanja reforme (dosežena je večja stopnja gospodarske stabilnosti, cene se gibljejo bolj umirjeno, povečali smo izvoz itd.), se obenem pojavljajo številna nova pereča vprašanja in problemi, ki zahtevajo večjo ustvarjalnost in aktivnost vseh progresivnih sil. Vse bolj postaja jasno, da je potrebno reševati te probleme in vprašanja predvsem znotraj delovnih organizacij in v povezovanju delovnih skupnosti za skupne napore in akcije. Sedanja faza izvajanja reforme potrjuje, da v zahtevnejših pogojih gospodarjenja ni moč zadosti hitro povečati produktivnosti dela, doseči ustrežnejše kvalitete in asortimana proizvodnje predvsem pa ustvarjati več dohodka brez globljih tehničnih in dolgoročnih ukrepov. Ni dovolj le zaostrovati disciplino v delovnih organizacijah. Največje rezerve za stalno povečevanje produktivnosti so v smotrnejši organizaciji dela, zniževanju stroškov in kvaliteti proizvodov. To

zahteva izpopolnjevanje tehnoloških postopkov in modernizacijo delovnih naprav ter predvsem smotno in občutljivo prilagajanje proizvodnih programov potrebam trga (domačega in tujega). S tako dolgoročno usmeritvijo delovne organizacije je treba uskladiati delitev dohodka in izpopolniti sistem delitve osebnih dohodkov tako, da bo spodbujal izvajanje navedenih nalog. Samoupravne proizvodne odnose moramo dalje razvijati, jih usklajevati z zahtevami moderne proizvodnje in razviti organizacijske oblike upravljanja in delovnih procesov ki bodo ustrezni našemu družbeno ekonomskemu sistemu.

Tudi delovne organizacije v negospodarskih dejavnostih morajo svoje delovanje hitreje prilagajati novim reformnim pogojem. Uspešno izvajanje reforme je odvisno tudi od smotrnejšega dela in modernizacije teh služb.

Izvajanje reforme vedno bolj poraja nujnost hitrejših modernizacij in intenzifikacij gospodarstva in družbenih služb. To pa zahteva smotno in polno zavzetost ter ustrezno razporeditev vseh strokovnih kadrov. Izkušnje kažejo, da je v delovnih organizacijah, kjer so na vo-

(Dalje na 2. strani)

Organi delavskega samoupravljanja, vse družbene in politične organizacije ter uredništvo glasila »Iskra« čestitajo vsem članom kolektiva k

DNEVU REPUBLIKE

Razgovori o organizacijskih vprašanjih »Iskre«

Iz tovarne elektronskih instrumentov v Horjulu

Minuli teden, v petek zvečer je generalni direktor Vladimir Logar vodil razgovore o organizacijskih vprašanjih ZP ISKRA.

Razgovorov so se udeležili tudi zunanji predstavniki; člana predsedstva CK ZKJ Edvard Kardelj in Miha Marinko, predsednik skupščine SRS, Sergej Kraigher, sekretar komiteja CK ZKS Franc Popit, član izvršnega komiteja CK ZKJ Roman Albreht, predsednik odbora za družbeni plan skupščine SRS, Franc Puhar, s strani občinske skupščine Kranj pa sta sodelovala še predsednik Slavko Zalokar in sekretar občinskega komiteja ZK Martin Košir.

Na razgovorih so sodelovali tudi člani teama, ki pripravlja osnutek organizacijskih sprememb ZP ter predstavniki samoupravnih in političnih organizacij ZP.

V uvodu je generalni direktor orisal zgodovino združene ISKRE od njenega nastanka pa do danes in podal v grobem oris našega predloga. V razpravo so se aktivno vključili tudi prisotni gostje, predvsem tova-

riš Edvard Kardelj. V svojih izvajanjih je podal vrsto zanimivih in koristnih idej in predlogov, ki naj bi jih vnesli v novo organizacijsko shemo ZP ISKRA.

Ob koncu je bilo dogovorjeno, naj določeni team upošteva predloge, ki so bili izraženi v razgovorih in naprej deluje pri obdelavi materiala. V delu teama pa naj občasno po možnosti sodeluje tudi tovariš Roman Albreht.

Osnovni poudarek razgovorov je bil v tem, da je treba do potankosti obdelati ekonomske in samoupravne odnose na njih pa graditi ostale organizacijske spremembe v ZP ISKRA.

Vsi prisotni zunanji predstavniki, ki so aktivno sodelovali v razpravi, so se enotno zavzeli za branžno organizacijo.

Generalni direktor ISKRE je v uvodu poudaril, da je to prvi osnutek organiz. sprememb, da pa bo delo na obdelavi teh materialov trajalo še vse leto 1968 v želji, da bi izdelali najboljše organizacijsko obliko ZP ISKRA.

Na zaključku so se dogovorili, da je obstoječe materiale dopolniti z ugotovitvami razprave, izdelati podrobno ekonomske odnose, nato pa se bodo čez čas ponovno sestali v isti sestavi.

Janez

Pravijo, da je bila horjuljska tovarna elektronskih instrumentov nekoč ena izmed organizacij z najvišjimi OD. Kupci so jo takorekoč oblegali in pokupili vse, kar je izdelala. V tej »zlati dobi« zato ni nič čudnega, da je ni skrbela prihodnost, njene oči so bile uprte v sedanost. Toda je že vedno tako, da se časi spremenijo in z njimi tržne razmere. Kupci niso več moledovali za izdelke, toda tovarne to ni motilo. Proizvajala je najprej po istem kopitu, vendar ne več za prodajo, temveč za zalogo.

Ko je knjigovodja tovarne lani na Silvestrovo potegnil črto pod finančne kazalnike, je ugotovil, da ima tovarna na skladišču PSO za 922 milijonov S din zalogo. Toda vodstvo tovarne to ni ganilo. Še v letošnjem letu je planiralo isto proizvodnjo v višini milijarde in 600 milijonov, ne da bi se vprašalo, ali je v sedanjih razmerah sploh možno prodati tolikšno zalogo in celotno letošnjo proizvodnjo.

Posledice takšnega poslovanja so nam znane. Ob polletnem periodičnem obračunu je imela tovarna 10 milijonov S dinarjev izgub tretje stopnje pri 80 % OD.

Razlogi, ki so privedli tovarno v začasno upravo, so več ali manj znani, vendar ne bo napak, če si jih ponovno osvetlimo v nekoliko zgoščeni obliki.

Plan za letošnje leto v višini 1.600 milijonov S din je bil preoptimistično postavljen. Že po končanem prvem trimesečju je bilo jasno, da PSO do konca leta takih količin izdelkov ne bo mogla prodati. Tovarna se je vse prepočasi prilagajala spre-

njenim tržnim razmeram. Ko je že zamudila ugodno konjunkturo prodaje šolskega kompleta, še vedno ni analizirala tržišča, da bi prilagodila proizvodni program in poslovanje spremenjenemu konceptu.

Ponudbe tovarne elektronskih aparatov za prevzem proizvodnje TV stabilizatorjev sploh ni analizirala, čeprav je imela vse možnosti za prevzem tega zelo zanimivega izdelka, ki bi lahko postal glede na obseg 1 milijarde S din na leto dominanten artikel proizvodnega programa.

Tovarna je imela vseskozi preširok sortiment izdelkov, s tipično maloserijsko proizvodnjo, kot npr.: samo 100 kosov neke vrste instrumentov, z eno samo izjemo žičnih uporov. Za to proizvodnjo je imela preobširno administracijo, vse preveč šefovskih mest in seveda previsoke stroške poslovanja. Ne glede na to, se je v njej razvijala po eni plati prava familiarnost z vsemi tipičnimi posledicami, po drugi pa so se odnosi v tovarni poslabšali in zaosttrili. To nam priča tudi v neki meri koncept stanovanjskih gradenj, ki je bil že v temelju zgrešen.

Ko so se v tovarni dokončno prepričali, da je verjetno za vedno konec neekonomske proizvodnje in s tem so razmeroma ugodnim zaslužkom, položaju niso bili več kos. Namesto, da bi analizirali novonastali položaj in ustrezno ukrepali, so iskali krivice in se obtoževali med seboj. Niti vodstvo tovarne, niti družbeno-politične organizacije pri tem niso odigrale pozitivne vloge. Samoupravni organi so zato pravilno ukrepali s predlogom za uvedbo časne uprave, kajti drugega učinkovitega izhoda ni bilo.

V takih, nič kaj zavidevnih vrednih razmerah, je po sklepu samoupravnih organov ZP prevzela vodstvo tovarne za dobo enega leta tričlanska začasna uprava. Že prvi temeljiti pregled poslovanja tovarne in analiza vzrokov za izgube je dal iste zaključke, tudi dosežen.

P. G.

(Dalje na 7. strani)

Anketa o samoupravljanju

Dobili smo obvestilo, da je bila pred nedavnim izvedena anketa o samoupravljanju v organizacijah in združenem podjetju Iskra. Glede na to, da je analiza rezultatov pokazala vrsto zanimivih ugotovitev, obveščamo bralce »Iskre«, da bomo o teh ugotovitvah objavili poseben sestavek v naslednji številki, ki bo izšla 9. decembra t.l.

Uredništvo

Izvajanje reelekcije je sestavni del prizadevanj za uresničevanje ...

(Nadaljevanje s 1. strani)

delnih delovnih mestih in strokovnih službah ljudje z ustreznimi strokovnimi in osebnimi kvaliteta, proces prilagajanja novim pogojem gospodarjenja mnogo hitrejši, rezultati gospodarjenja mnogo ugodnejši, novi kriteriji in pogledi na gospodarjenje in samoupravne odnose pa hitreje prodirajo v zavest delavcev. Zato je izredno pomembno, da so na vodilnih delovnih mestih ljudje, ki poznajo sodobne družbeno ekonomske procese in zakonitosti ter s svojimi moralno političnimi in človeškimi vrednotami, strokovnim znanjem, organizacijsko sposobnostjo in z jasnim konceptom vplivajo na samoupravno in delovno razporeditev v delovni organizaciji ter sprejemanje najboljših odločitev in zagotovijo njihovo dosledno izvajanje. Z reelekcijo moramo čim hitreje prilagoditi strukturo vodilnih in strokovnih kadrov novim dosežki po demokratični in samoupravni poti, ker nam le-ta odpira širše možnosti za najboljše rešitve.

Pri tem moramo najgloblje dojeti smisel reelekcije in kadrovske politike sploh. Kadrovska politika mnogi še vedno pojmujejo zgolj kot distribucijo kadrov, največkrat v ozkem komunalnem okviru, ne pa kot odpiranje možnosti za uveljavljanje strokovnosti, nove delovne kulture, usvarjalnosti in or-

ganizacijskih ter človeških vrednot.

Zategadelj reelekcija ne sme in ne more biti kampanjska in enostransko usmerjena politična akcija in je nikakor ni mogoče razumeti kot napad na vodilne kadre. Reelekcija pomeni stalno, jasno in objektivizirano ocenjevanje dela in sposobnosti vodilnih in strokovnih kadrov.

Stališče mestnega komiteja ZK je, da smo se dolžni z vso odgovornostjo javno zavzemati za dosledno spoštovanje naslednjih načel:

1. Osnovno izhodišče presojanja vodilnih in strokovnih kadrov je temeljita ocena gospodarjenja, položaja in dejanskih razvojnih možnosti delovne organizacije. Pri tem moramo uveljaviti objektivne kriterije in se upreti vsem poizkusom enostranskega in kratkoročnega ocenjevanja.

2. Strokovna usposobljenost, osebne sposobnosti in moralno politične kvalitete kandidata morajo ustrezati zahtevam delovnega mesta, kar pomeni, da morajo biti kadri ustrezno usposobljeni tudi za izvrševanje vodilnih funkcij in ne samo v določeni stroki. Potrebno je torej analizirati določila statuta, ki obravnavajo reelekcijo in v skladu z navedenimi izhodišči določiti pogoje za razpise. Ob dopolnitvah statuta je potrebno tudi določene opredeliti vsebino in pomen reelekcije, kajti le tako bo sta-

tut delovne organizacije pomemben faktor v procesu preraščanja reelekcije v normalno sredstvo samoupravne dejavnosti.

3. Javni razpis je pomemben element demokratičnosti v kadrovski politiki. Zaupanje v razpis je odvisno tudi od doslednega izvajanja prej navedenih načel in pogojev, da se bodo na razpis prijavili ustrezni kandidati. Naše odločno stališče pa mora biti, da se bomo pri izbiri med kandidati odločili za najboljšega.

4. Povsod se bomo zavzemali, da bo proces izvajanja reelekcije javen. Z javnim delovanjem in upoštevanjem konstruktivnih pripomb se lahko najbolj približamo dejanski objektivnosti. Mestni komite ZK se odločno in aktivno zavzema za dosledno spoštovanje navedenih načel, za spoštovanje pravic in dolžnosti samoupravnih organov, da odločajo o najbistvenejših vprašanjih kadrovske politike v delovnih organizacijah.

Javno pa bo nastopil proti vsaki kršitvi navedenih načel in stališč. Odločno se bo uprtil tudi raznim le na videz demokratičnim težnjam, ki vsako sodelovanje, vsako pomoč, vsak vpliv zunanjih družbeno političnih činiteljev skušajo prikazati kot kršenje samostojnosti delovne organizacije, kršenje pravic samoupravnih organov itd. Družbeni skupnosti ni in ne more biti

vseeno, ali se načela reelekcije spoštujejo in uresničujejo v praksi ali ne. Zato mora pomagati organom samoupravljanja in vsem progresivnim silam v prizadevanjih za uresničevanje naprednih stališč. Mestni komite ZKS pa bo odločno nastopil proti vsem, ki bi poskušali samoupravnim organom in delovnim organizacijam vsiliti vnaprej določene kadrovske rešitve. Smo proti vsem poizkusom oživljanja distribucijske kadrovske politike, škodljivi pa je tudi vsak subjektivizem, ne glede na to, kje je njegov izvor.

Mestni komite meni, da si pri izvajanju reelekcije moramo prizadevati, da se bodo načela zamenljivosti, stalnega preverjanja dela, prakse in izkušnje globlje uveljavila v naših družbenih normah in da bo postalo doslej izredno občutljivo področje preverjanja dela vodilnih ljudi kar najbolj normalno za posameznika in delovno skupnost.

Iz vseh navedb se vidi, da je Mestni komite ZKS, Ljubljana dal poseben poudarek reelekciji v delovnih organizacijah. Tudi pri nas v združenem podjetju Iskra, v katerega organizacijah se bo reelekcija izvajala, bo potrebno z vso resnostjo in pripravljenostjo pristopiti k reelekciji, ker le tako bomo dosegli, da bo njen smoter, zaradi katerega smo jo vključili v naš družbeni sistem, tudi dosežen.

PSO podpisala pogodbo s PTT

● Za ljubljansko omrežno skupino bo obrat ATN izdelal v štirih letih več novih ATC in razširil že obstoječe
● Skupna vrednost predvidenih del znaša nad 16 milijonov N din ● Dvanajst tisoč novih priključkov ●

V PTT nebotičniku v Ljubljani sta podpisala ondan okvirno prodajno pogodbo direktor PSO Metod Rotar in direktor podjetja za PTT promet v Ljubljani Dane Dovjak. Pogodba predvideva, da bo naše podjetje, postopno v štirih letih izdelalo in montiralo: novo rajonsko ATC Ljubljana II s kapaciteto 4.000 priključkov in opremo, ki je potrebna za povezavo z drugimi rajonskimi centralami in vozliščno centralo; nadalje vozelnico centralo Vrhnika s kapaciteto 500 lokalnih priključkov; opremo za razširitev rajonske ATC Šiška za 2.000 priključkov; novo ATC Moste v Ljubljani za 2.000 priključkov; novo ATC Bežigrad v Ljubljani s kapaciteto 2.000 priključkov; opremo za razširitev ATC Vič za nadaljnjih 1.000 priključkov; končno ATC Medvode s kapaciteto 300 priključkov in končno ATC Brezovica s kapaciteto 40 priključkov. Skupna vrednost vseh dobav in montaže bo veljala PTT nekaj nad 16 milijonov N dinarjev.

V celoti bo dobilo ljubljansko telefonsko omrežje z realizacijo pogodbe 12.000 novih telefonskih priključkov in sicer ljubljanske centrale 11.000, le en tisoč pa kraji v okolici. Spričo dejstva, da že danes čaka v Ljubljani nad 10.000 novih prošenj za priključek telefona, sedanja investicija ne bo kaj prida za-

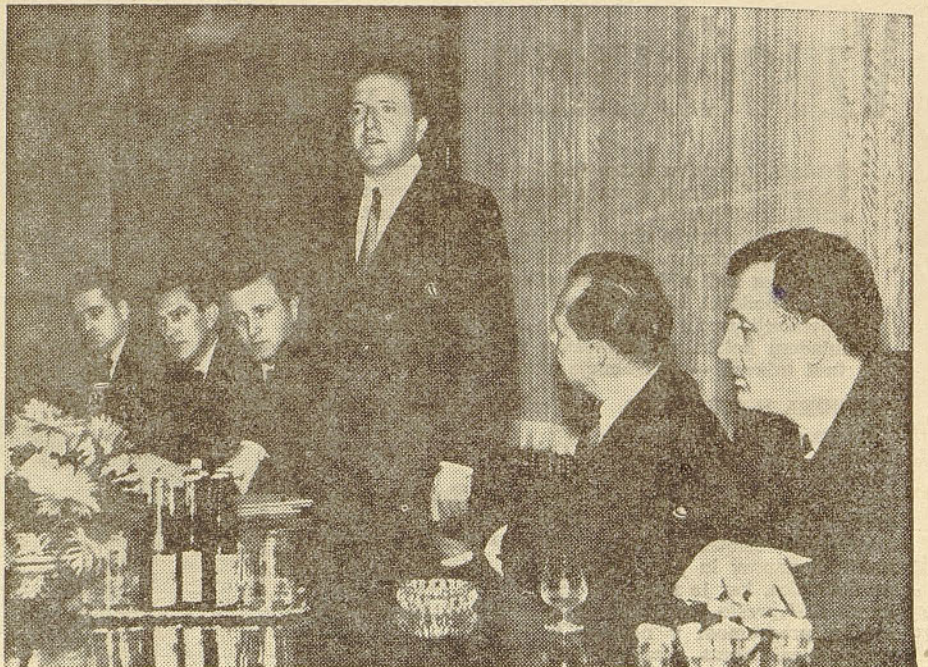
legla, ker se bo v obdobju štirih let spet nabralo najmanj toliko novih prošenj za priključke. Kot vse kaže, bo Ljubljana še dolgo trpela pomanjkanje telefonskih števil.

Podjetje za PTT promet v Ljubljani pa ne bo investiralo samo dela na razširitvi telefonskega omrežja v mestu in okolici, sodelovalo bo tudi pri financiranju magistralnih telefonskih zvez, to je pri povezavi tranzitnih in glavnih central. Povezava medkrajevnih zvez mora namreč potekati vzporedno. Dve tretjini stroškov za ta dela bo poravnalo podjetje PTT Ljubljana. Če upoštevamo, da je ljubljansko podjetje PTT sorazmerno majhno podjetje — ima 88 pošt in 1390 zaposlenih — si je nprtilo kar velike investicije. Ne bo odveč pogledati ob tem še kakšen je položaj telefonskega omrežja v Ljubljani in sploh pri nas. Prikazujejo ga naslednji statistični podatki:

Na sto prebivalcev je priključenih v naši državi 1,4 telefona. V evropskem merilu smo še vedno na predzadnjem mestu, verjetno pred Albanijo. Svetovno povprečje je 5,5 telefona.

V Sloveniji je to število nekoliko ugodnejše, a še vedno preskromno. V republiki sta namreč na sto prebivalcev 2,4 telefona, v Ljubljani ob podpisu pogodbe pa 4. Ko bodo omenjena dela končana, bo to število naraslo na 8. V povprečju pa bo to še vedno zelo malo, saj imajo vsa pomembnejša mesta v Evropi povprečje okrog 25, najmanj pa 15.

Marjan Kralj

Direktor Prodajno-servisne organizacije Metod Rotar govori ob podpisu pomembne pogodbe s podjetjem PTT Ljubljana, po kateri bo Iskra — obrat avtomatskih telefonskih naprav kranjske »Elektromehanike« v naslednjih štirih letih moderniziral ljubljansko telefonsko omrežje in ga okrepil z 12.000 novimi priključki

IZ OBRATA »FERITI« TOVARNE ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO

Preveč težkih okoliščin, da bi se lahko hitreje izpolnila preoptimistična pričakovanja

Občasno smo pisali, morda tudi naš list malce preveč optimistično, kako se bo proizvodnja v obratu »Feriti« bistveno povečala, modernizirala in dosegla raven, kakršna je bila predvidena v investicijskih elaboratih, ko se bo obrat preselil iz nemogočih starih prostorov in se otresel zastarelega načina proizvodnje. Takrat je morda bilo opravičeno takšno pričakovanje, vendar so se brž pojavile številne ovire in težave, katerih posledice se vlečejo že ves čas od preselitve in delovni kolektiv, kljub svoji delavoljnosti in prizadevnosti zaradi tega še ne more doseči boljših proizvodnih rezultatov, je pa ob vsem tem že več kot leto dni obsojen na 80 % osebne dohodka in na to, da iz njega prav zaradi osebnih dohodkov, uhajajo že tako iskani visoko strokovni delavci.

Ob obisku v obratu so mi povedali tolikanj svojih težav, da res ne vem, če sem si vse prav zapomnil, resno pa dvomim, da mi jih bo v sestavku uspelo naštetiti po nekem pravem vrstnem redu, po njihovi »teži« in značilnosti. No, to v bistvu morda niti ni tako pomembno. Namen tega pisanja je predvsem prikazati stanje obrata, proizvodnje in naporov, ki jih vlagajo, da bi dosegli boljše poslovne rezultate, pri čemer pa mora delovni kolektiv premagovati dolgo vrsto resda kritičnih problemov.

Že v začetku, ko bi morala biti na voljo predvidena investicijska sredstva za izgradnjo novega objekta na Stegnah, je prišel težak udarec. Nenadna restrikcija investicijskih sredstev, tik pred koncem izgradnje, je povzročila to, da ni bilo mogoče nabaviti nekatere, zlasti domače opreme, ki je za takšno proizvodnjo nujna. Del naprav in opreme že v samih investicijskih elaboratih ni bil obsežen, ker je bilo žal treba vse preveč upoštevati varčevanje in se jim je

že tedaj bilo hočeš nočeš treba odpovedati. Nekatere izmed naprav pa so se že v sedanji proizvodnji pokazale kot neustrezne in jih je treba popravljati.

Tudi sama izgradnja je tekla prepočasi, da bi obrat, po novih tehnoloških procesih in z modernizirano proizvodnjo lahko sledil pravočasno naraščajočim potrebam tržišča. Žal smo tudi tu, kot že marsikdaj doslej »zamučili pravi vlak« in danes z veliko večjimi žrtvami in naporu skušamo dohiteti zamujeno.

Svoj delež k današnjim težavam obrata »Feriti« nedvomno pomeni tudi popolna likvidacija starih osnovnih sredstev v bivšem obratu, kajti s temi v novih pogojih

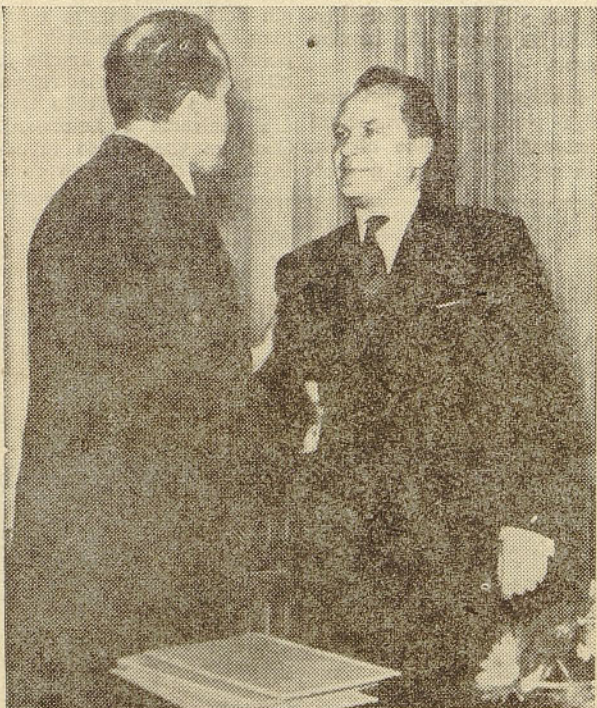
in v novih delovnih prostorih niso mogli ničesar. Prehod na novo tehnologijo in privajanje na nove stroje in naprave ter na nov način proizvodnje, pri tem zasledujoč osnovno nalogo — kakovost izdelkov, vsekakor za kolektiv ni bila lahka naloga, predvsem pa ne izvedljiva kar čez noč. Vse preveč je tedaj prevladovalo mnenje, da bi moral obrat že brž po preselitvi postati visoko rentabilen in mimogrede prebroditi vse začetne in poznejše težave, kar pa pri vsej prizadevnosti delavcev in vodilnih v obratu ni bilo mogoče.

Z drugimi besedami, tako imenovana uvajalna faza, ali poskusna proizvodnja po novi tehnologiji je bila za pričakovanje takšnih rezultatov odločno prekratka.

Eden izmed kritičnih problemov za proizvodnjo feritov so tudi orodja. Nanje morajo čakati predolgo, da bi se lahko hitreje prilagajali trgu. Včasih je tudi kvaliteta orodij takšna, da ne omogoča solidne proizvodnje.

Resno vprašanje je visoko strokoven kader. Le-tega jim primanjkuje, pa še od obstoječih so pred časom izgubili kar pet visoko strokovnih de-

(Dalje na 8. strani)

Direktorja PSO in PTT Ljubljana, Metod Rotar in Dane Dovjak sta podpisala štiriletno pogodbo za modernizacijo telefonskega omrežja na področju Ljubljane in ljubljanskega okraja.

Obveščamo bralce, da bo naslednja številka tednika »ISKRA« izšla 9. decembra t. l.

Uredništvo

Vzpodbuden poslovni uspeh obrata »Merilne

Z letošnjim novim letom je bil v okviru tovarne Iskra Elektromehanika v Kranju formiran samostojen obrat »MERILNE NAPRAVE«. Ze dosedanji rezultati poslovanja opravičujejo obstoj obrata, saj je preseganje postavljenega proizvodnega plana posebno v zadnjih mesecih, kot tudi njihov poslovni uspeh zelo vzpodbuden. To so podatki, ki jih zasledimo v statistikah tovarne. Dosedanji uspehi obrata nas pa obvezujejo, da se o tem mlademu kolektivu, njihovem programu, uspehih, pa tudi težavah — podrobneje seznanimo.

UVODNA INFORMACIJA

Pri razdelitvi razvojne dejavnosti k pripadajočim obratom je od dotedanjega razvojnega sektorja kranjske tovarne ostalo razen administracije še celoten oddelek merilnih naprav in prototipna delavnica, kar je z novim letom 1967 prešlo s celotnim svojim programom v novoustanovljeni obrat merilnih naprav.

Dejavnost merilnih naprav se v kranjski tovarni izvaja v samostojni organizacijski enoti od februarja 1954. leta dalje. Program je obsegal v začetku projektiranje in izdelavo električnih kontrolnih naprav izključno za potrebe tovarne. Kasneje pa je oddelek svoje proste kapacitete, posebej v montažnih delavnicah, dopolnjeval z zunanjimi uslugami. Od 5 delavcev se je v sorazmerno kratkem času razvil v oddelek z več kot 50 zaposlenimi in z izredno širokim programom električne merilne opreme posamične oziroma maloserijske izdelave. V letu 1966 je oddelek merilnih naprav prevzel tudi montažo elementov za avtomatizacijo s pripadajočimi mehanizmi. Danes zajema dejavnost obrata merilnih naprav naslednje smeri:

Splošna merilna oprema

Merilna oprema za telefonijo

Oprema za umerjanje števcov

Avtoelektrična merilna oprema

Merilno regulacijska oprema

Sinhroji in pribor

Elektronsko optična oprema

V preteklih letih je bilo izdelano vsako leto več kot 300 različnih naprav v prek 1000 primerkih.

Razumljivo je, da se bo proizvodni program obrata stalno dopolnjeval, saj je za posamično in maloserijsko proizvodnjo značilno hitro prilagajanje potrebam naročnika.

PLAN PROIZVODNJE ZA LETO 1967

Proizvodni program obrata merilnih naprav v l. 1967 bazira na konkretnih naročilih posameznih tovarn »ISKRA«, predvsem kranjske tovarne, in zunanjih naročnikov. Predvidevamo, da bo proizvodnja dosegla realizacijo prek pol milijarde starih dinarjev.

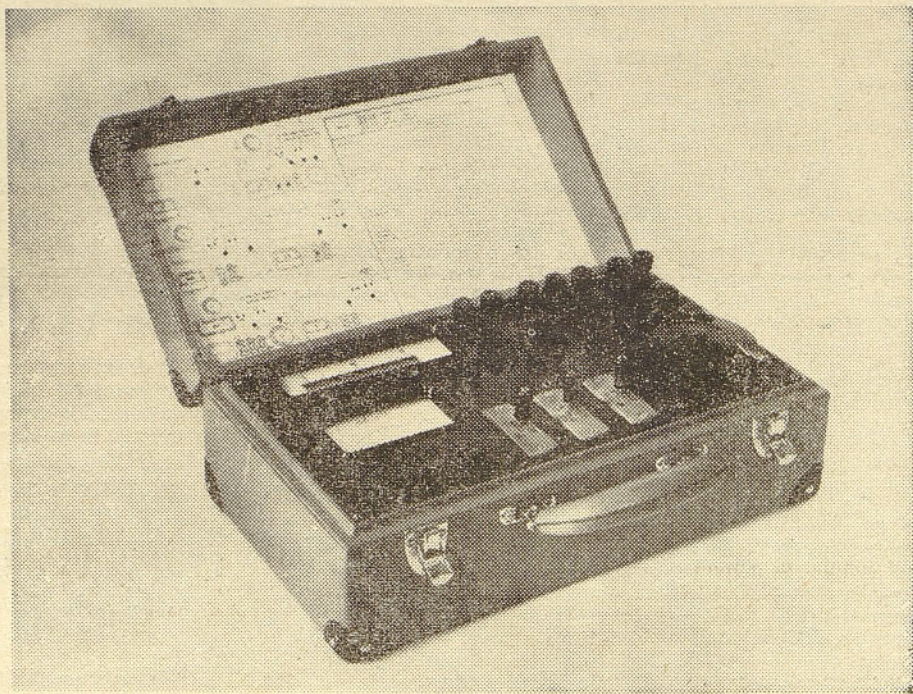
Števene naprave, ki sodelujejo v proizvodnem programu z največjo realizacijo bodo tudi v prihodnjih letih najmočnejše zastopane v realizaciji obrata. Računamo

pa, da bomo z večjo prizadevnostjo in boljšim sistemom dela v prodaji že v kratkem bistveno povečali obseg tudi za ostale grupe naročnikov.

Posebno mesto v realizaciji

specifikaciji, vendar pri vsaj enakem obsegu prodajne realizacije. Glede plasmana naših izdelkov prek PSO do sedaj ni bilo posebnih težav, tako da PSO nima praktično nobenih nalog.

je povsem zanemarjeno in težko bo zamujeno hitro urediti. Za uspešen nastop na tržišču je potreben prostorni material ne samo v domačem, apmak tudi v tujih jezikih.

Naprava za kontrolo številčnika telefonskega aparata

ji obrata predstavlja servisna služba. Po razgovorih z Zveznim zavodom za mere i dragocene metale in z direktnimi interesi bomo vpleljali pogodbene servise za celotno opremo umerjevalnic za števe in laboratorijsko opremo. Za redno servisiranje elektronskih mikroskopic izven garancijske dobe se javljajo posamezne ustanove že same. Dobri izglei so pa tudi glede vključitve servisiranja domače in tuje električne merilne opreme, s katero razpolagajo poštena podjetja.

Prioriteta pri izvajanju del vsekakor pripada potrebam tovarne, kjer je omeniti razen izdelave nove merilne opreme za proizvodnjo še redno vzdrževanje in preventivno kontrolo obstoječega instrumentarija ter naloge, ki so predvidene s posebnim tovarniškim organizacijskim predpisom (evidenca merilne opreme, naročanje nove). Izdelava električnih in mehaničnih sestavnih delov za prototipe posameznim razvojnim dejavnostim tovarne so di tudi v program obrata.

PRODAJA

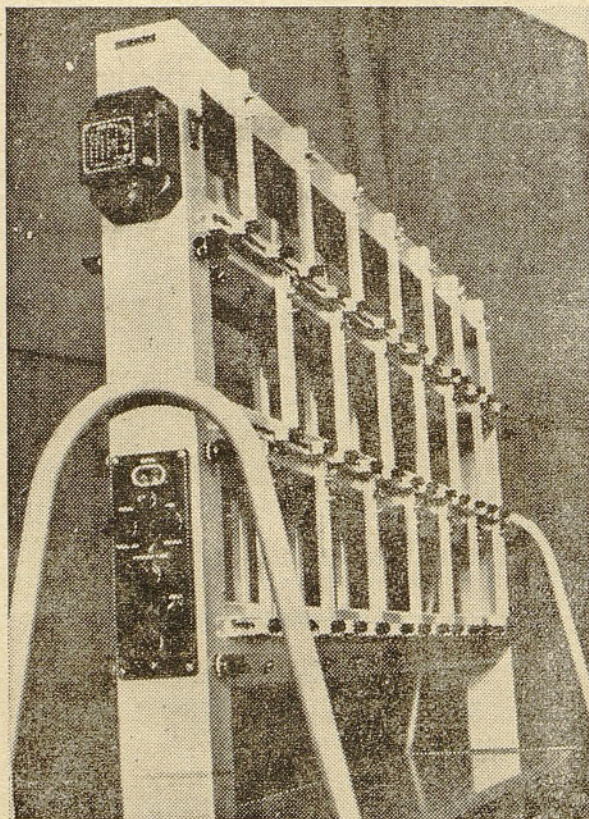
Prodaja izdelkov merilnih naprav zunanjim interesentom v preteklem letu ni bila urejena in se je izvajala delno prek PSO, delno samostojno. Razumljivo je, da je letošnji prodajni program še vedno tipanje in da je pričakovati med letom določene spremembe v asortimanu —

Vsem željam in zahtevam kupcev bomo v letošnjem letu mogli ugoditi le z največjimi napori in pri izboljšanih delovnih pogojih. Zavedamo se, da predstavlja letošnje leto in delno še prihodnje osvajanje tržišča, kar bo z ozirom na obstoječo konkurenco na posameznih področjih nič kaj lahka naloga. Sodelovanje strokovnjakov obrata s PSO pri obdelavi tržišča bo moralo biti izredno tesno.

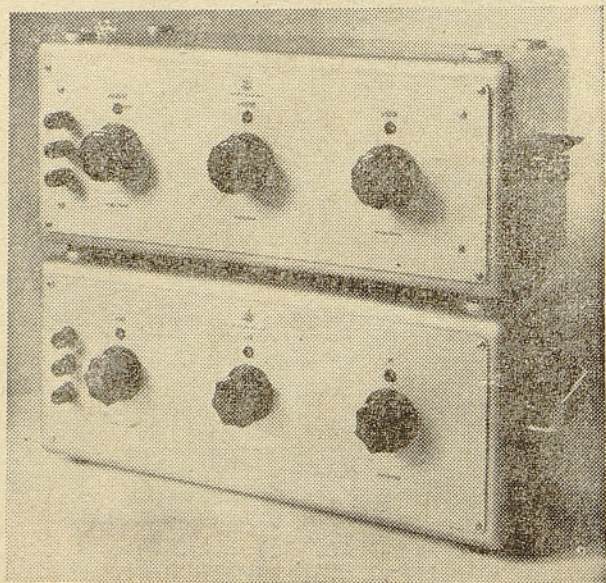
Poseben problem pri prodaji predstavlja prostorski material za izdelke obrata. Do sedaj je bilo to področje

IZVOZ

Zelja, da plasiramo naše izdelke tudi na tuja tržišča ni nova. Ze pred leti so bile izdelane ponudbe predvsem za števene naprave inozemskim interesentom, vendar do sedaj v nobenem primeru nismo uspeli. Prvi uspehi pri izvozu so na področju drugih dejavnosti obrata: razen manjših količin indikatorjev položaja ladijskega krmila je bil prodan prvi elektronski mikroskop na angleško tržišče (univerza v Leicesteru). Obeti za vnaprej so vzpodbudni, saj prihajajo vpraša

Univerzalno kovinsko stojalo za enofazne števe

Precizijske uporabne dekadje za laboratorijske meritve

naprave»

nja za te izdelke tudi iz drugih evropskih in izvenevropskih držav.

V letošnjem letu želimo predstaviti naše izdelke ne samo na domačih ampak tudi na inozemskih sejmih. Razen tega predvidevamo sodelovanje na kongresu elektronske mikroskopije prihodnje leto v Rimu s strokovnim referatom in prikazom, kot tudi z demonstracijo našega elektronskega mikroskopa na sejmih v Londonu in Hanovru.

NOVA PROIZVODNJA

Obrat prevzema v maloserijsko izdelavo v glavnem le one izdelke, ki so bili že razviti in izdelani po posebnem naročilu, so pa zanimivi za širši krog kupcev. Sami pa želimo, da izpopolnimo asortiman izbranih grup merilne opreme s tistimi izdelki, za katere obstaja interes pri potencialnih kupcih, oziroma so nujni, da posamezne vrste izdelkov še vnaprej plasiramo na tržišče. Obstaja možnost, da dobimo za posamezne razvojne naloge sredstva tudi izven »Iskre«.

Mislím, da ni potrebno posebej omenjati, da uporabljamo že na dosedanjih izvedbah merilnih naprav, kar zadeva tehniko, najsodobnejše dosežke, kot n. pr. pnevmatiko pri vpenjanju, transistorizacijo, digitalno tehniko, zamenjava elektromehaniških elementov z elektronskimi.

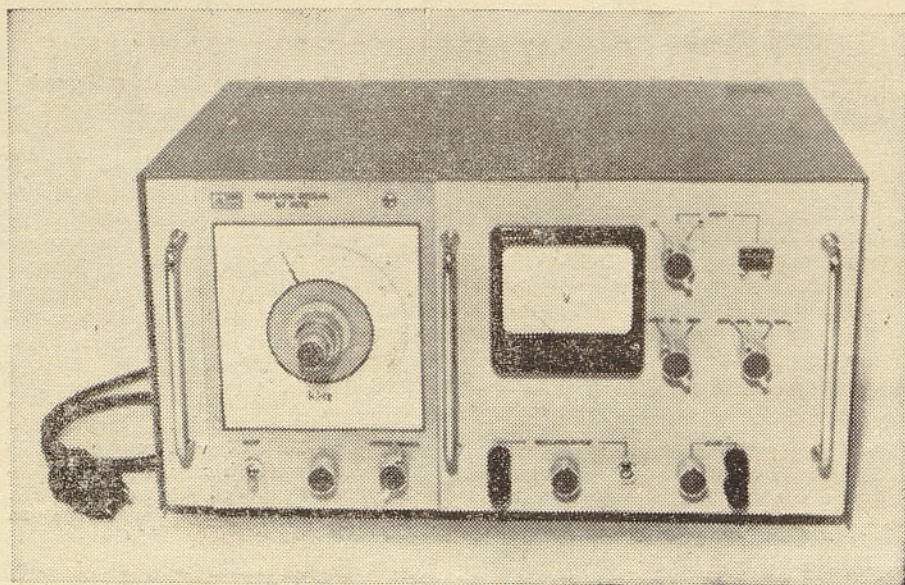
KADRI

Predlog sistematizacije obrata predvideva 144 delovnih mest, trenutno pa je v obratu 117 zaposlenih. Dejavnost obrata zahteva sorazmerno visok kvalifikacijski sestav. Obstoječi kader več ali manj ustreza v tehničnem razvoju, proizvodnji ter montažnih delavnicah, manjši problem pa predstavlja kader v kontroli. Te službe so bile že do sedaj v razvojnem sektorju skoraj polno zasedene. Na novo uvedena služba v obratu — gospodarsko planski sektor — pa je šele v formiranju. Dobro se zavedamo, da prav od te službe v mnogem zavisi uspešno poslovanje obrata.

Za uspešno izvajanje izredno širokega asortimana angažira obrat tudi visokostrokovne zunanje sodelavce, bodisi kot stalne ali občasne. Tudi vnaprej bo smiselno angažirati kot zunanje sodelavce strokovnjake ozke specialnosti, ker v mnogih primerih ne bi bilo ekonomsko opravičeno, da imamo za take občasne naloge redno zaposlenega strokovnjaka.

POSLOVANJE

Tovarniški organizacijski predpisi niso predvideni za posamično oziroma maloserijsko izdelavo. Zato bodo za poslovanje obrata le delno uporabljivi. Potrebno pa bo, da skupaj z organizacijsko službo uzakonimo način poslovanja, ki bo najbolj ustrezal potrebam obrata in ki ne bo odstopal od osnov-

Oddajnik nivoja iz kompleta za elektroakustične meritve v telefoniji

nih tovarniških predpisov. To pa bo zahtevalo določen čas.

UVAJANJE NORM

V okviru obrata so bile uvedene norme do sedaj samo v montaži elementov za avtomatizacijo. Razmere na tržišču nas pa silijo da se normirano delo uvede tudi v ostale delavnice. Predvidevamo, da bo ta naloga opravljena do konca tega leta. Dosedanji rezultati pri uvajanju norm so presenetljivi. Pri tem pa se vse ostreje pojavljajo zahteve glede ureditve ostalih vprašanj, s katerimi se obrat vsakodnevno srečuje: ustrezeni prostor, proizvodna sredstva, reprodukcijski material, razširitev prodaje itd.

— Vprašanje dodatnih montažnih prostorov se vedno bolj ostro postavlja, ker bo sicer nemogoče pravilno organizirati delo in realizirati vsa prejeta naročila. Druga težava v zvezi s prostorom pa je dislokacija merilnih naprav.

— Oddelki, ki danes pripadajo obratu MN, so dobili v preteklih letih izredno malo novih osnovnih sredstev. Strojni park je že skoraj ves iztrošen in za precizno obdelavo neprimeren. Razen tega pa potrebujemo za normalno opravljanje nalog dodatno strojno opremo. Električna merilna oprema tudi zahteva delno izpopolnitev s sodobnejšimi instrumenti in napravami.

— Za redno poslovanje potrebuje obrat izredno širok asortiman reprodukcijskega materiala, gradiv in sestavnih delov. Pri nabavi le-tega se pojavljajo večkrat težave, posebno pri uvoznem materialu, čeprav v mnogih primerih ne zahteva velikih finančnih sredstev. Ker so izdelovalni roki sorazmerno kratki, je razumljiva zahteva za ekspanzivno dobavo vsega potrebnega materiala.

Vsi problemi, s katerimi se

v obratu »merilne naprave« kot sedaj, polno razumeva vsakodnevno srečujemo, tu nje in pomoč vodstva tovarni so prikazani. Pri urejevanju poslovanja v obratu bo samoupravnih organov potrebno tudi vnaprej, enako

SiS

V Novi Gorici zaključen seminar varstva pri delu

Na osnovi Temelnjega zakona o varstvu pri delu in odobritve ŪO, smo organizirali v tovarni za vse vodilne in vodeče delavce, ki neposredno ali posredno odgovarjajo za varnost ljudi pri delu, seminar iz varstva pri delu.

Program, ki smo ga izdelali s pomočjo DU v Novi Gorici, je v 42 učnih urah obdelal vso stvarino, ki jo zahtevajo zakonska določila, zraven tega pa še vse interne akte, ki jih mora vodilna ali vodeča oseba poznati iz področja varstva pri delu.

Zakon predvideva za vse vodilne in vodeče delavce, da opravijo ustrezen izpit in s tem dokažejo poznavanje potrebne stvarine iz varstva pri delu. V ta namen smo izdelali ustrezen test znanja, ki ga je moral opraviti vsak slušatelj, zraven tega pa s pisмено nalogo dokazati poznavanje problemov varstva pri delu na svojem področju dela.

Seminar je obiskovalo nad 80 vodilnih in vodečih delavcev po ali pred delovnim časom. To pa pomeni, da so morali slušatelji poleg svojega dela, dela v raznih organizacijah, samoupravnih organih ipd., vsak drugi dan še obiskovati predavanja, kar je bilo prav gotovo zelo naporno in je zahtevalo od slušateljev marsikatero samoodpoved. Kljub navedenim težavam je bila udeležba izredno velika, čeprav je bilo že v začetku rečeno, da lahko kandidat opravi izpit ne glede na udeležbo pri predavanjih. Iz tega je sklepati, da so slušatelji popolnoma prostovoljno obiskovali pre-

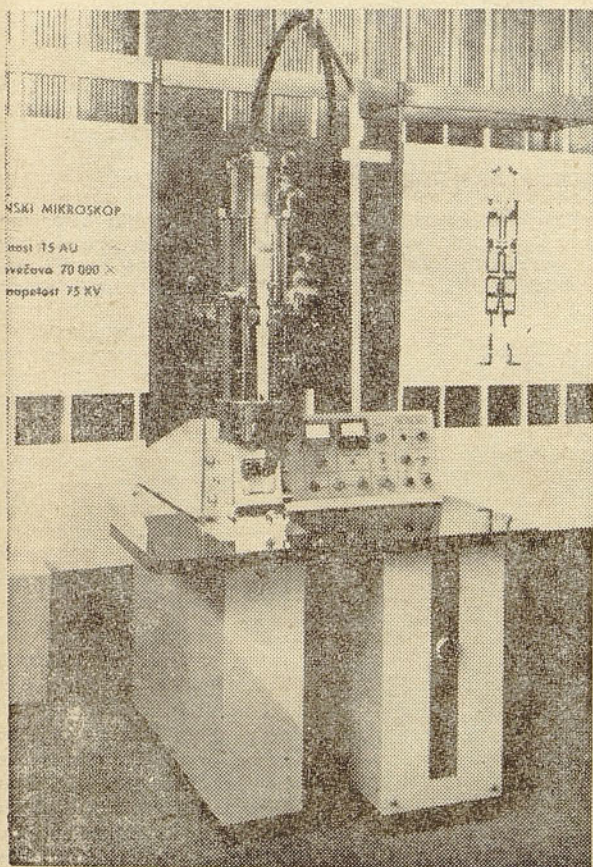
davanja in da ni bilo nikakega pritiska, ki bi jih k temu silil. Kot pri udeležbi, se je pokazal pozitiven rezultat tudi pri opravljanju izpitov, saj je že pri prvem preizkusu znanja opravilo izpit kar 75% slušateljev, večina ostalih pa je opravila izpit naknadno.

Znanje iz področja varstva pri delu smo poskušali utrditi še z ogledom tovarne »Rex« Pordenone v Italiji, ki ima varnost pri delu dokaj visoko organizirano. Zaradi velikega števila slušateljev, si tovarne niso mogli ogledati vsi zainteresirani naenkrat, ker bi odsotnost vseh vodilnih in vodečih delavcev negativno delovala na proizvodnjo. Zato si je tovarno ogledala le polovica slušateljev, ostala polovica si jo ogledala, čim dobimo odobritev s strani uprave tovarne »Rex«.

Šele po zaključenem seminarju lahko rečem, da smo nudili s seminarjem vse tisto, kar zakon predpisuje in celo več, da smo vse slušatelje dokaj obremenili, jim odvzeli marsikatero prostoro, da smo pa s tem postavili čvrsto osnovo za lažje opravljanje vsakoletnega izpita iz varstva pri delu, ki ga zakon predvideva.

Karel BRENCIČ

Dopisujte
v »Iskrol«

Elektronski mikroskop LEM 4c

Braun nas uči prodajati

Ze nekajkrat je bilo slišati na raznih sejah, kjer smo obravnavali zaloge naših izdelkov, da prodaja brivnikov ne poteka v redu. Vzlic veliki radijski, televizijski in časopisni reklami, ki smo ji vsi priča, vzlic številnim brezplačnim demonstracijam brivnikov in razdeljenimi nekaj sto kilogrami propagandnega materiala kot prospektov, brošur, reklamnih napisov, ogledalc itd. prodaja ni narasla v predvidenem obsegu. Skratka — vzlic izrednim naporom in stroškom firme BRAUN, ki je dala ves ta propagandni material na voljo in naše propagandne službe, ki je vodila in še vodi številne propagandne reklamne akcije prek javnih občil, bo treba storiti več in doseči večje zanimanje za te kvalitetne brivnike.

Z zahodnonemško firmo BRAUN ima pržanska tovarna pogodbo o kooperaciji, ki zajema za sedaj proizvodnjo in prodajo električnih brivnikov ISKRA-BRAUN SIXTANT in SPECIAL. Ker so tudi pri firmi BRAUN zainteresirani za prodajo brivnikov — verjetno še nekoliko bolj kot pri nas — so se pred nedavnim zamislili in sklenili, da je treba poiskati vzroke za zastoj. Domenili so se s PSO, da bo prišel v našo državo iz tovarne BRAUN strokovnjak, ki bo skupno s prodajalci in propagandisti PSO raziskal prodajne razmere v trgovinski mreži in ugotovil, kaj je treba storiti, da bo prodaja brivnikov narasla.

Ne dolgo tega so v ta namen trije možje prepotovali našo državo po dolgem in počez. Bili so v vseh republikah, v večjih in manjših krajih, obiskali velike in majhne trgovine. Kot slučajni kupci so se najprej zanimali le za prodajo brivnikov, nato pa so obiskali še šefe trgovin in se z njimi pogovarjali o načinu prodaje.

Ugotovitve teh mož, strnjene v poročilu strokovnjaka iz tovarne Braun so presenetljive in hkrati porazne. Ne bom se spuščal v podrobnosti vseh navedb, naj navedem le pglavito in odločilno: naša prodaja sega pravzaprav v bistvu le do grosista. Maloprodajna trgovinska mreža nima povsod v prodaji niti brivnikov ISKRA-BRAUN, če jih pa že ima, prodajalci teh brivni-

kov sploh ne poznajo; propagandni material je le redko kje na voljo kupcem. Skratka — prodajni strokov-

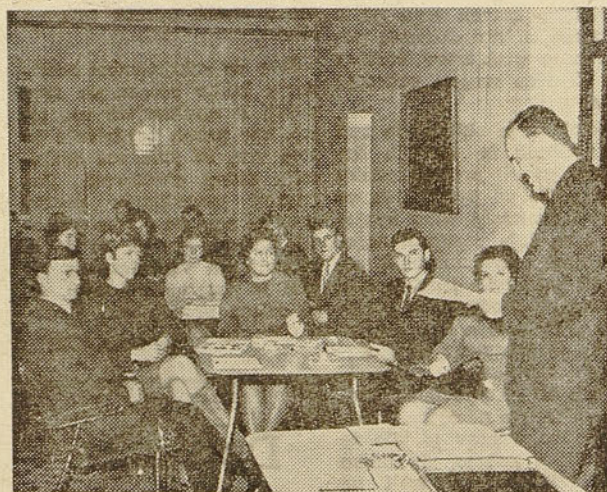
njaki pravijo, da maloprodajna trgovinska mreža v državi ni obdelana.

Spričo tega sta se BRAUN in naša PSO domenila za nekatere ukrepe, ki naj bi spremenili način naše prodaje brivnikov, hkrati pa bi neposredne prodajalce v trgovinah vpeljali v sodoben, nevsiljiv način stika s kupci brivnikov.

Kot prvi korak v obdelavi maloprodajne mreže je BRAUN v dogovoru s PSO poslal k nam tri svoje strokovnjake, ki so v minulih dneh vodili seminarje za

Strokovnjak iz tovarne Braun, g. Misiak, predavatelj o servisiranju brivnikov ISKRA-BRAUN Sixtant in Special, kaže eni izmed prodajalk, kako bo manjšo okvaro na brivskem aparatu lahko odpravila že ob samem prodajnem pulstu.

Pred začetkom seminarja o brivnikih je zbranim prodajalcem za uvod spregovoril direktor ljubljanske filiale PSO, Ljubo Tory in jim zaželel, da bi s seminarja odnesli kar največ prepotrebne znanja.

prodajalce specializiranih trgovin z električnimi aparati in drogerij.

Ondaj je bil v Ljubljani v Klubu poslancev prvi tak seminar, ki so ga vodili strokovnjaki firme BRAUN — Reiner Barz, Wolfgang Pfeil in Heinrich Misiak skupno s predstavniki PSO, organizacija pa je bila poverjena naši propagandni službi. Približno 60 prodajalcev ljubljanskih trgovin je pozorno sledilo predavanjem BRAUNOVIH predstavnikov o prednostih, sestavi in vzdrževanju brivnikov SIXTANT in SPECIAL — skratka celotni psihologiji prodaje, ki jo mora poznati vsak prodajalec. Da je bil pouk čim bolj nazoren in sodeben, so prodajalci sami razstavljali brivnike, se seznanili z nji-

hovimi morebitnimi napakami in vzdrževanjem. Vsa predavanja sta sproti prevajala Zdravko Markošek in Armand Umek.

Prvi seminar v Ljubljani je zelo uspel. Zadovoljni so bili prireditelji in prodajalci, čeprav so žrtvovali nekaj ur svojega prostega časa. Naslednje dni je propagandna služba organizirala podobne seminarje še na Reki, v Celju, Mariboru in Zagrebu. Kako je bilo drugod, za sedaj še ni znano, eno pa je zanesljivo: da bodo prodajalci trgovin dobili vpogled

v sodoben, kultiviran in nevsiljiv način prodaje brivnikov in s tem pravzaprav tudi drugih izdelkov splošne rabe, kar jim bo samo koristilo.

In tudi pri nas smo se začeli slednjič učiti prodajati izdelke na sodoben način. Da — prodajati in ne več razdeljevati! Upajmo, da nam bodo BRAUNOVE ugotovitve koristile tudi pri prodaji radijskih sprejemnikov, gospodinjstskih aparatov, električnih gramofonov in drugih izdelkov splošne rabe.

Marjan Kralj

Razgovor o težavah tovarne radijskih sprejemnikov v Sežani

V zadnjem času je bilo glede na težave, pravzaprav dolgoletne težave, tovarne radijskih sprejemnikov v Sežani, veliko govora, sestankov na raznih ravneh znotraj in zunaj podjetja, pisanj tako v našem tedniku, kakor tudi v dnevnem tisku. Z današnjim sestavkom ne nameravamo postati arbiter o tem, čigavi argumenti so verodostojni, oz. po domače kdo ima prav. Takšno početje tudi nima nikakršnega smisla, kajti vse preveč boleča je resnica, da delovnemu kolektivu danes bolj kot kdaj prej, trda prede, zato ni časa za ugotavljanje količine krivde na tej ali na oni strani, pač pa je brezkompromisno in nujno treba najti pot iz zagate. Ta naloga nedvomno ni lahka, kajti če bi bila, bi jo morali odločno rešiti že pred časom, vsekakor pa ji je treba posvetiti vso pozornost.

Ker nas, pa tudi bralce »Iskre« zanima, kako si poskuša delovni kolektiv v Sežani pomagati, smo direktorja tovarne, ing. E. Černčecu zastavili naslednja vprašanja:

VPRAŠANJE:

Ali z nekako notranjo reformo obstoječega proizvodnega programa ni možno najti pogojev za cenejšo proizvodnjo, ki bi nedvomno glede na nižje cene radijskih sprejemnikov omogočila boljši plasman na domačem tržišču?

ODGOVOR:

Takšne možnosti so, vendar pa so le-te pogojene s sredstvi, s katerimi pa naša tovarna žal ne razpolaga. Samo z notranjimi ukrepi v sami proizvodnji bi morebiti lahko samo delno popravili sedanje, izredno nizke osebne dohodke zaposlenih, kaj več pa prav gotovo ne.

VPRAŠANJE:

Kolikšna bo po vaših predvidevanjih višina letošnje poslovne izgube?

ODGOVOR:

Dosedanji podatki kažejo, da bomo letošnje poslovno leto zaključili z okrog 360 milijonov starih dinarjev poslovne izgube, vendar pa so v ta znesek vštete tudi vse naše obremenitve iz preteklih poslovnih let.

VPRAŠANJE:

Ali so in na čem temeljijo vsaj delne možnosti za rešitev iz težkega položaja tovarne radijskih sprejemnikov? So to morda kaki novi izdelki izven proizvodnje radijskih sprejemnikov?

ODGOVOR:

Če bi lahko realizirali že tolikokrat navedene finančne

in prodajne zahtevke in pogoje, bi bila lahko radijska proizvodnja dovolj rentabilna za normalno poslovanje in življenje naše tovarne. Dopolnilni program bi nam pa lahko samo izboljšal relativno nizko akumulativnost radijske proizvodnje.

VPRAŠANJE:

Kakšne ukrepe znotraj tovarne nameravate podvzeti za sanacijo sedanjega kritičnega stanja?

ODGOVOR:

Ukrepev, ki jih bomo morali izvesti je dolga vrsta. Predvsem bomo morali pridobiti nova obratna in osnovna sredstva, doseči bo treba večjo prodajno realizacijo proizvodnega programa povsem novih radijskih sprejemnikov za prihodnje leto; nabaviti cenejši material in čim bolj znižati proizvodne stroške, izvesti vrsto splošnih organizacijskih ukrepov z dokončno ureditvijo poslovanja posamezne službe v tovarni in še marsikaj drugega, če bomo hoteli v prihodnje poslovanje uspešneje.

Delovnemu kolektivu tovarne radijskih sprejemnikov od srca želimo, da bi pri svojih predvidenih notranjih ukrepih dosegel kar najboljše rezultate in s tem boljše poslovne pogoje. Prav tako pa jim želimo, da bi se ugodno rešila tudi ostala problematika, na katero sam delovni kolektiv nima bistvenega vpliva.

Iz tovarne elektronskih instrumentov v Horjulu

(Nadaljevanje z 2. strani)

Do kakršnih so že nekaj prej prišli samoupravni organi tovarne. Začasna uprava je zato sestavila sanacijski program, ki je temeljil hkrati tudi na ugotovitvah prejšnjih samoupravnih organov.

Zavedajoč se velike odgovornosti, je začasna uprava ukrepala hitro in energično — in ne zaman! Tovarno je sporazumno zapustilo 22 delavcev, prav toliko novih so kasneje sprejeli, pri tem pa se je izboljšal kadroveski sestav. Vsi novodošli imajo VK ali VS izobrazbo.

Ukrep za zamenjavo teh delavcev s pravzaprav predložili še samoupravni organi, začasna uprava ga je le doslovno uveljavila.

Druga poteza je bila poostreitev discipline, ki so jo vsi sprejeli z razumevanjem, razen dveh. Ker se ta dva osnovnim predpisom prihajanja na delo, so jih preprosto — odsklovili. Precejšnje težave ima tovarna še sedaj z nezanimanjem nekaterih delavcev do dela zaradi nizkih OD. V prvem polletju so znašali namreč OD v povprečju le 59.000 S din. Začasna uprava sklicuje zato vsak mesec sestanek kolektiva, na katerem se le-ta seznani s položajem v tovarni, napredkom sanacije in seveda OD. Sama začasna uprava pa dobi mnogokrat koristne napotke oz. sugestije za izboljšanje poslovanja.

Na enem izmed teh sestankov je kolektiv z razumevanjem sprejel odločitev, da je treba začasno dodeliti nekaterim strokovnjakom n. pr.: orodjarjem OD v višini 100 %, ker bi se sicer znalo zgoditi, da bi le-ti odšli drugam.

Največja naloga začasne uprave je sedaj: uspešna realizacija sanacijskega programa in preusmeritev proizvodnje po zahtevkih, ki jih diktirajo razmere na tržišču. Uspeh bo v veliki meri dosežen, če bo začasna uprava uspela konsolidirati trikot ZZA — tovarna — PSO. To nalogo kot kaže uspešno rešuje, kajti že se kažejo vidni uspehi.

Tudi za zalogo tako imenovanega šolskega kompleta v višini 300 milijonov S din ima začasna uprava načrt za prodajo. Skušala bo najeti posebna finančna sredstva, s katerimi bi kreditirala šole. To je edini način, da bodo te zaloge odprodali.

Glede dodatnega proizvodnega programa je imela začasna uprava res srečno roko. Pogodba s Control Data Corporation je odpravila pomanjkanje dela. V tovarni imajo sedaj polne roke dela z montažo tiskanih plošč in kot vse kaže — po zaslugi odlične kvalitete — bo teh naročil vedno več. Kaj pomeni dobra kvaliteta najbolj izpričuje vest, da je horjulska tovarna tudi uradno postala kooperant ameriške firme CDC s tem, da je na vseh izdelkih označena s posebno kodno številko.

Ne glede na lepa devizna

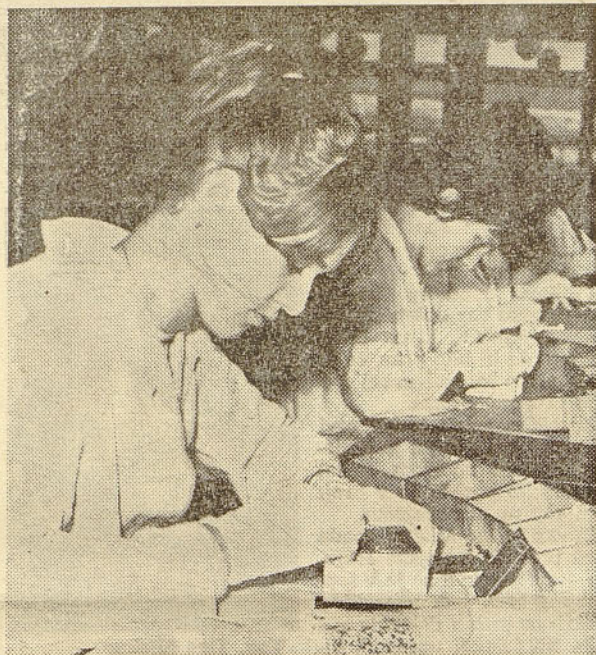
sredstva v konvertibilni valuti, ki jih prinaša kooperacijska pogodba s CDC, se je tovarna pri montaži ploščic ogromno naučila, tako glede tehnologije kot organizacije. Strokovnjaki tovarne trdijo, da so sedaj pri montaži tiskanih vezij s presegom ameriških norm najcenejši in najhitrejši izmed vseh tovarn pri nas.

Veliko dela ima sedaj tovarna spet s proizvodnjo žičnih uporov za EI-Niš, ki sedaj naroča te elemente nekoliko bolj umirjeno. Naročil je

toorej dovolj in vse kaže, da bodo letni rebalansirani plan dosegli in s tem tudi izgube III. stopnje ne bo več.

V tovarni z doseženimi uspehi še niso zadovoljni. Leti jih za sedaj le bodrijo in dokazujejo, da se tovarna spričo ugodnih perspektiv lahko sama izkoplje iz sedanjih težav. Dokončen uspeh pa je seveda povsem odvisen od celotnega kolektiva tovarne, če bo razumel in sodeloval pri ukrepih sanacije in preusmeritve proizvodnje.

Marjan Kralj

Iz tovarne elektronskih instrumentov v Horjulu: detajl iz montaže tiskanih ploščic za Control Data Corporation, katerih kakovost je zadovoljila kooperanta v tolikšni meri, da tovarna lahko v prihodnje računa z obsežnimi naročili. Nedvomno je nadaljnji razvoj te kooperacije za horjulsko tovarno nadvse perspektiven

Iz »Elektromehanike« Naš razgovor

Vprašuje UREDNIŠTVO,
odgovarja predsednik DS
tov. VINKO SARABON

VPRAŠANJE: Na zadnjem zasedanju DS ste obravnavali 9-mesečno proizvodnjo. Obširnemu poročilu, ki je bilo vsem razumljivo, je sledila razprava in zaključki. Kaj menijo člani DS: ali je bila organizacija dela v redu in ali so z dosežki zadovoljni?

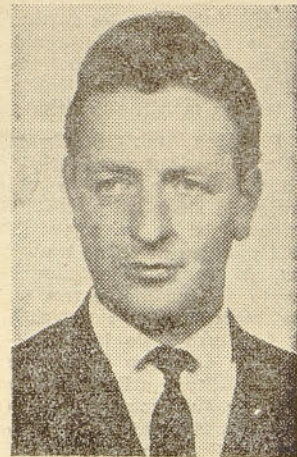
ODGOVOR: Če kaže poročilo uspešno poslovanje, pomeni slabe volje ni. Podatki kažejo, da je bil letni plan proizvodnje dosežen z 77 %, medtem ko je povprečno število zaposlenih naraslo le za 2 %. Produktivnost, merjena s proizvodnjo na zaposlenega (po stalnih cenah) je tako narasla za 17 %.

VPRAŠANJE: Znano je, da je »Elektromehanika« glede na osebne dohodke v Kranju, bolj na spodnjem koncu plačilne lestvice. Ali menite, da bo v naslednjem letu možno osebne dohodke povišati?

ODGOVOR: Nizke OD smo podedovali iz prejšnjega sistema, saj je znano, da so v letu 1965 »plače« celo nihale od 100 na 80 %. Lani se je stanje že popravilo, letos so OD večkrat presegli 100 %. Kakšni bodo osebni dohodki v letu 1968 je težko »prerokovati«, po planu sodeč, če bo šlo vse tako kot je treba in pri istem številu zaposlenih pa obstajajo možnosti za nekoliko višje OD v naslednjem letu. Osebni dohodki so se letos izplačevali v okviru normativov gospodarskega plana. V tem času je bila

ustvarjena rezerva, ki bo delno izplačana pred novim letom, delno pa po obračunu za leto 1967.

VPRAŠANJE: Kaj pa stroški poslovanja... Menite, da obstajajo možnosti za večje znižanje stroškov?

Predsednik delavskega sveta
kranjske tovarne
Vinko Sarabon

ODGOVOR: Vsekakor!... Čeprav smatramo 9-mesečni obračun kot ugoden, obstaja mnenje, da je možno še bolj učinkovito poslovanje. Predvsem je treba urediti kontinuirano planiranje, odpraviti zastoje v proizvodnji, zmanjšati izmet in reklamacijske stroške. V zvezi s tem je treba nagradjevanje za kvaliteto prenesti na tiste delavce, od katerih je kvaliteta izdelkov neposredna odvisna. Omejiti je treba nadurno delo ker podražuje produktivno uro, kajti prodaja je predvsem odvisna od cene in seveda kvalitete. »Dobro blago se samo hvali,« pravi pregovor, zato je važno, da ima kvaliteta izdelkov prizvok stalnosti.

VPRAŠANJE: Menite, da bo tudi december uspešen?

ODGOVOR: Prepričan sem o tem, če pa bomo nakazane pomanjkljivosti vsaj delno odpravili in izpolnili bistvene elemente gospodarskega plana za letno obdobje, lahko pričakujemo, da bo »Elektromehanika« letni gospodarski plan uspešno izpolnila, in da si bomo ob čestitkah za novo leto z lažjim srcem nazdravili »Srečno!« kot lani.

ABC

**DOPISUJTE
V »ISKRO«!**

Naslov uredništva:
Kranj, Savska loka 4
Tel. 22-221, int. 333.

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

STROKOVNE SLUŽBE

SKLEPI
5. ZASEDANJA DS ZP
(8. 11. 1967.)

● Na predlog organizacijsko-kadrovskega področja DS sprejme sklep, da se na prosto delovno mesto strokovni sodelavec v sekretariatu sprejme s 1. 11. 1967 dipl. pravnik tov. Mitja Ančik.

● Na predlog organizacijsko-kadrovskega področja, se DS strinja s premostitvijo tov. Magde Ahačič iz organizacijsko-kadrovskega področja v Nabavno organizacijo s 1. 11. 1967.

● DS sprejme odpoved delovnega razmerja tov. Vojka Rupnika — šefa finančne operative v finančno-računovodskem področju s 1. 11. 1967, zaradi odhoda na novo delovno mesto v organizacijo: Tovarna radijskih sprejemnikov, Sežana.

Na predlog organizacijsko-kadrovskega področja DS imenuje na izpraznjeno mesto šefa finančne operative tov. Bertoncelj Friderika iz finančno-računovodskega področja.

● Na predlog organizacijsko-kadrovskega področja DS sprejme naslednji sklep:

Na delovno mesto direktorja investicijske grupe za izgradnjo orodjarne v Ljubljani se imenuje tov. Milan Regovc, inž. organizacije in to s 15. 11. 1967. Delovno mesto pomočnika direktorja omenjene grupe se ukine, tov. Dolhar Stefan, ki je to mesto zasedal pa se premesti na odgovarjajoče delovno mesto v strokovnih službah. Sistemizacija Investicijske grupe za izgradnjo orodjarne se po večja za 2 delovni mesti — tehnični vodja in pomočnik tehničnega vodje. Na novo delovno mesto tehničnega vodje v omenjeni grupi pa se imenuje tov. ing. Prinčič Pavle, ki na-

stopi na tem mestu s 1. 12. 1967.

● Na predlog finančno-računovodskega področja DS imenuje komisijo za popis osnovnih sredstev, terjatev in obveznosti v naslednjem sestavu:

I. Komisija za popis osnovnih sredstev: Troha Franc — predsednik, Cenčič Drago — član, Gros ing. Anton — član.

II. Komisija za popis terjatev in obveznosti: Velikarje Miloš — predsednik, Čibelj Rudolf — član, Habič Stane — član.

● DS zadolžuje organizacijsko-kadrovsko področje — tov. Troha, da izdela predlog novih analitskih ocen za strokovne službe z veljavnostjo od 1. 1. 1968.

● DS priporoča, naj bi v bodoče material za seje člani dobili pravočasno ter da bi se na vsaki naslednji seji podalo poročilo o izvršitvi sklepov sprejetih na zadnji seji.

Preveč težkih okoliščin, da bi se lahko hitreje...

Pisma bralcev

(Nadaljevanje s 3. strani)

lavcev, ki so si zaradi bolj-
ših osebnih dohodkov poiskali
delo drugje.

Za pridobivanje izkušenj
delavcev pri proizvodnji po
novih tehnoloških postopkih
so bile dosežane količine
izdelkov dokaj premajhne,
zato vselej tudi ni uspelo
obdržati zahtevano kakovost
in se držati v okvirih vedno
ostrejših toleranc. Na splošno
pa vemo, da maloserijska
proizvodnja nosi s seboj tudi
večje proizvodne stroške,
s tem pa manjši dohodek.

Preprozen nastop obrata
»Feriti« na trgu zaradi teh in
še vrste drugih težav, je imel
nujne in škodljive posledice:
proizvajalci televizorjev so
bili prisiljeni teče se k ucv-
zu, da so lahko vzdrževali
svojo proizvodnjo, s tem pa
so morali »Feriti« ugrizniti
v še drugo kislno jabolko —
tudi na domačem trgu so se
bili prisiljeni prilagoditi ce-
nam na svetovnem trgu. Od-
tod seveda manjša akumulaci-
ja, znižani in 80 % osebni
dohodki in opravičeno vedno
večje malodušje, sicer mar-
ljivo d. lovnega kolektiva.

V svetu je povsod proiz-
vodnja takšnih izdelkov viso-
ko serijska, glede na potre-
be velikih proizvajalcev tudi
specializirana in zaradi vse-
ga tega lahko cenena, ker je
ob večjih serijah izdelkov
možno znižati lastno ceno.
Tega v obratu »Feriti« ob se-
danjih, največkrat minimal-
nih serijah, ki sledijo kon-
kretnim naročilom ne zmoro-
jo, da ne bi vzporedno s tem
znižali tudi svoj, že tako mi-
nimalen dohodek.

Na tujih tržiščih bi se s
kvaliteto v zadnjem času
prav lahko uveljavili, prav
tako pa tudi morda s ceno,
če ne bi imeli pri izvozu svo-
jih izdelkov tolikšnih daja-
tev. Od 23 do 30 % cene iz-
delkov gre namreč za pro-
metni davek, carino in pro-
vizio PSO, kar je vsekakor
izredno breme.

Boleč problem obrata je tu-
di v tem, ker je praktično
brez razvoja že vrsto let. Pe-
šičica entuziastov, ki se v
obratu ukvarja ves ta čas s
to pomembno dejavnostjo,
pa ima žal le omejene in
skromne možnosti. Zlasti ob-
čutno pogoša možnost za
učinkovitejšo kontaktiranje z
razvijalci v svetu. Nihče iz-
med teh še ni imel priložnosti
sodelovati na številnih se-
minarjih in podobnih stro-
kovnih prireditvah, kjer bi
nedvomno lahko najceneje in
najhitreje pridobivali izkuš-
nje od drugih, na tem pod-
ročju bolj razvitih. To je
težko popravljiva napaka in
je res skrajni čas, da se jim
v prihodnje omogočijo sode-
lovanje na takšnih priredit-
vah in omogočijo nekoliko
boljši delovni pogoji — vse-
kakor vedem v interesu
same proizvodnje in nadalj-
nje rasti obrata in tovarne.
Kader, ki v obratu opravlja
razvojne dejavnosti res ne bi

smel biti tako izoliran pri
tako naglem tempu razvoja
današnje znanosti in tehnolo-
gije! Pri tem pa tudi ni prav-
nič nemogočega, če bi se iz
poglobljenega sodelovanja na
tem področju sčasoma raz-
vila kaka nova, umestna in
koristna kooperacija z dolo-
čenimi ugodnostmi za celotno
podjetje.

Ugodno zazveni v dolgo vr-
sto problemov, o katerih so
mi govorili v obratu, tudi
bolj prijetna vest, da namreč
prav v zadnjem času kaže,
da se bodo aktivno vklju-
čili v uvoz in sicer za sedaj
z oksidnimi magneti in ferit-
nimi antenami. To so sicer
še začetni izvozni posli, ka-
tere pa bodo skušali vse bolj
razširiti. Seveda prodor na
tvoja tržišča niti ni lahek, niti
ne more biti tako hiter. Do-
slej so poslali v razne drža-
ve že vrsto vzorcev in glede
na njihovo kakovost pričaku-
jejo, da bodo ponudbam sle-
diča tudi konkretna naročila.
Menijo pa pri tem, da bi
prav v tem pogledu precej
več lahko storili tudi vsi
Iskrini zastopniki, kolikor jih
ima v zadnjem času ZP v
raznih deželah.

Prav lepe poslovne uspe-
he pa »Feriti« dosegajo pri
proizvodnji pupinskih tuljav
in omar za celotne potrebe
jugosl. PTT in drugih koristi-
nikov.

Po vseh računih jim pri-
manjkuje okrog 50 milijonov
starih dinarjev za izpolnit-
ve opreme, zlasti domače, s
čimer bi lahko ustrezno po-
spešili obvladanje nove teh-
nologije in proizvodnje po
njej.

Ker mera težav in proble-
mov obrata »Feriti« kar noče
in noče biti polna, za konec
še to, da jih je nemalo pri-
zadela podražitev električne
energije in materialov, med-
tem ko so pa cene izdelkom
morale ostati enake, oz. so
jih celo morali zaradi nižjih
cen uvoženih izdelkov na do-
mačem trgu celo še zniževati.
Pri električni energiji ne
samo, da so nastali zaradi
podražitve večji poslovni
stroški, dela jim pa še druge
preglavice. Napetost namreč
ni konstantna, pač pa po-
gostokrat pada s 380 celo na
330 ali pa še manj voltov,
česar pa mnoge naprave ne
prenesejo in tako na njih na-
stajajo okvare, povzročajo
zastoje proizvodnje in spet
podražujejo. Še drug problem
je pri tem, vse prepogosto se
zgodi, da brez predhodnega
obvestila, zmanjka električne
energije in posledica — pro-
izvodnja, ki je običajna tedaj
v napravah, je navadno zani-
nič. In tu bodo potrebni po-
sebnostni energijski ukrepi, saj
taki primeri prinašajo pre-
velike izgube.

Ob tej skoraj nepregledni
vrsti težav, je prav čudno,
da delovnemu kolektivu še
uspeva toliko izdelati in do-
segati zadovoljivo kakovost.
Želimo mu, da bi kar čim
prej prišel do sredstev za po-

trebno opremo in, da bi
uspešno prebrodil tudi vse
ostale sedanje težave in sled-
njič začel delati v ugodnej-
ših, normalnejših pogojih, s
tolikšnih dohodkom, da bodo
osebni dohodki odstranili
malodušje, ki prav gotovo ne
koristi niti njim samim, niti
obratu, tovarni in združenem
podjetju.

- J. C. -

Razgovor ob slovesu

V kranjski tovarni, ki šteje
prek 4.000 zaposlenih, je ved-
no kaj novega, zato ni čud-
no, da v glasilu prav s kranj-
skega področja zasledimo
največ prispevkov pa tudi
največ upekojencev.

Prejšnji teden sva se sre-
čala z inž. Gabrom. »Tova-
riš Tine Mlakar gre v pokoj,
in prav bi bilo, da se pred
odhodom kaj pomenita!« je
dejal. To sem sporočil tov.
Mlakarju. Razgovor je bil
takle:

»Večina Iskrašev kranj-
ske tovarne vas dobro pozna,
tovariš Mlakar, kljub temu
menim, da bi bilo prav, če bi
mi v slovo zaupali nekaj živ-
ljenjskih podatkov.«

Sproščan smeh je bil prvi
odgovor, kasneje pa je z nje-
mu lastnim načinom opisal
življenjsko pot, ki jo v kraj-
šem zapisu priobčujemo.

Tovariš Tine Mlakar spada
med pionirje kranjske Iskre.
Po demobilizaciji se je v sep-
tembru 1946. leta zaposlil v
»Iskri« na raznih delovnih me-
stih. Bil je tudi upravnik in-
ternata in strokovni učitelj
na Industrijski šoli, nato
obratovodja splošnotehnične-
ga oddelka. Kot je dejal to-
variš Mlakar, je bilo to še v
dobi, ko je »Iskra« Beograd
»krojil hlače«. Po letu 1950
je poleg rednega dela uspeš-
no sodeloval v samoupravnih
organih in sindikatu, deset
let pa je bil namestnik ko-
mandanta tovarniške protile-
talske zaštite. Kot šef vzdr-
ževanja naprav je s sodelav-
ci skrbel, da ni bilo nikjer
nepotrebnih zastojev, kot
član društva za varilno teh-
niko pa je posebno skrb po-
svečal varjenju. Kot pravi

GLASBA IN DELO

Pod tem naslovom smo v
rubriki »Pisma bralcev« ob-
javili v prejšnji številki vpra-
šanje o glasbi v tovarni.
Uredništvo je dobilo s strani
članov kolektiva več zadevnih
vprašanj in nasvetov, vse-
kakor pa je bil nasvet, naj
kot odgovor objavimo povze-

tek iz članka »Uvajanje glas-
be v industrijo« (avtor tov.
Milan Puhan, psiholog v
ZP Iskra), ki je bila v reviji
»Iskra« leta 1960 — najboljši,
zato ga tudi objavljamo.

Glasba mora ostati v ozad-
ju. Ne smemo dovoliti, da bi
ji posvetili preveč pozornosti
in bi motila zbranost pri de-
lu, zato je odveč vsaka vsi-
ljiva glasba, npr. tista, ki za-
radi visokih tonov kar ušesa
»irga« ali pa zaradi preveč
poudarjene ritmike sili k
»spremljavi«, k »pričrkava-
nju« z nogami ali »obnanju«
s prsti. Glasbeni ritem naj
ne moti delovnega ritma, ali
drugače rečeno, naj ne bo
motenj med ritmom glasbe in
ritmom dela. Glasbo je treba
predvajati po urniku, ki
naj bi bil odrejen na osnovi
psiholoških vidikov dela, ta-
ko da bi upoštevali delovno
krivuljo z dviganjem in pa-
danjem storilnosti.

Menimo, da bo, čeprav kra-
tek nasvet, koristen za prilagajanje
glasbe v naših tovar-
nah, ki zaenkrat še ni taka,
kot jo psihologi predlagajo.

Uredništvo

POZDRAV IZ SABCA

Minula bosta že skoraj dva
meseca odkar sem odšel na
odsluženje vojaškega roka in
sicer v Sabac. Da ne bi bil
popolnoma odrezen od do-
godkov v tovarni, bi bil zelo
vesel, če bi mi pošiljali gla-
silo »Iskra«.

Življenje pri vojakih je ze-
lo pestro, toda vseeno se rad
spominjam svojih sodelavcev
in jim ob tej priliki pošil-
jam prisrčne pozdrave.

Martin Mubi
V. P. 7716/18
Sabac, Srbija

Tov. Tine Mlakar

bro strokovno vodstvo, ki naj
doseže najvišji kosinus 0, do-
bre proizvajalce, predvsem pa
prodajalce, kar je pogoj za
višje OD na plačilni lestvici!

Takole odhaja o pionirji
»Iskre« v zaslužni pokoj.
Nekateri veseli, drugi spet z
grenkobo v srcu, toda vsi z
zvestavo predanostjo naši
»Iskri«, kjer so pustili velik
del svojega življenja in
ustvarjanja. Tako je tudi s
tov. Mlakarjem, zato mu že-
limo v pokoju čimveč zdrav-
ja in zadovoljstva.

ISKRA — glasilo delovne
ga kolektiva Iskra industrije
za elektromehaniko teleko-
munikacije elektroniko in
avtomatiko — Urejuje uredni-
ški odbor — Glavni urednik:
Pavel Gantar — odgovorni
urednik: Igor Slavec — izha-
ja tedensko — Rokopisov ne
vrčamo — Tisk in klišei:
»CP Gorenjski tisk« Kranj

30. septembra je odšla v zaslužni pokoj tov. Marija Mežek iz obrata »Keramični kondenzatorji« Žužemberk. Sindikalna podružnica ji je ob odhodu izročila spominsko darilo, sodelavci pa so ji zaželeli še mnogo zdravih in zadovoljnih let